

Oponentský posudek diplomové práce

Diplomová práce: Lenka Martelliová, *Poimenická služba vážně nemocným a umírajícím. Přínos logoterapie poimenice*. Praha: HTF UK, 2015.

Oponent: Mgr. Pavel Kolář, Th.D.

Lenka Martelliová se volbou tématu své diplomové práce rozhodla rozvinout téma, kterému se věnovala v práci bakalářské. Ačkoli se některými částmi obě práce překrývají, diplomová práce je s ohledem na bakalářskou práci původní (nově zpracovává ty části, ve kterých se shoduje s bakalářskou prací, tu pak rozšiřuje o nové zaměření). Téma samo však původní není, v rámci diplomových prací je mu v rámci UK věnována relativně značná pozornost. Proto hodnotím velmi kladně, že autorka zaměřila pozornost na přínos teologické školy CČSH (resp. HTF UK) k uchopení zvolené problematiky. Podobně hodnotím i začlenění osobní zkušenosti s duchovní službou nemocným a umírajícím do zpracování tématu a její využití v práci s odbornou literaturou. Kritické připomínky, které následují, se týkají samotného zpracování tématu, nikoli této osobní zkušenosti.

Práci v jejím celku vnímám spíše jako soubor dílčích, nicméně obecných témat spojených s problematikou poimenické služby nemocným a umírajícím, rozvinutý o podobně obecnou charakteristiku metod logoterapie. Práce je logicky vystavěná, postrádám však větší vnitřní provázanost zvolených dílčích témat. Nejzřetelněji pro mne tento rys vystupuje ve zpracování tématu svátostí v kontextu poimenické služby. S ohledem na osobní zkušenosti autorky jsem očekával hlubší, propracovanější zpracování, L. Martelliová se však omezila na velmi stručnou charakteristiku dotčených svátostí, založenou pouze na ještě stručnější úvodní předmluvě z Agendy CČSH. V části věnované křtu pak autorka zmiňuje svátost pokání jako důležitou součást obřadu křtu (s. 53). Nerozumím, co tím míní. Vztah ke službě nemocným je vyloženě pouze naznačen vždy v krátké závěrečné poznámce. Proč nejsou otevřeny otázky, které jsou pro současnou praxi CČSH aktuální? Např. komuniální charakter slavení svátostí vs. individuální (pouze duchovní reprezentuje sbor/obec); potřeba slavení eucharistie i u umírajících vs. možnost přinášení svátosti (laiky) z domovského sboru; slavení svátosti pokání s těmi, jimž nemoc významně omezuje komunikační či kognitivní schopnosti (např. pacienti nemohou mluvit, chybí oční kontakt, viditelně nereagují na doteky, ale ze strany pečujících jsme ujištěni, že vnímají a rozumějí).

„Spirituální potřeby nemocných“ (3. kapitola) pojednává autorka velmi tradičně. Což v žádném případě není nedostatkem, ale s využitím dostupných elektronických (cizojazyčných) zdrojů by její přístup mohl být diferencovanější (začlenění spirituálních/duchovních „potřeb“ do celkové osobní situace nemocných a umírajících). Tak by mohl více vyniknout důraz kladený v tradici CČSH na nezbytnost poimenické péče **o celek lidské osoby** v její konkrétní životní situaci, která je právě skrze tradiční teologální ctnosti vztahována k Bohu.

Zpracování tématu logoterapie a jejího (možného) vztahu k poimenické službě si žádá posouzení nejen jejich komplementarity, ale též napětí, dané odlišnými východisky obou přístupů k lidským mezním situacím.

Předložené závěry L. Martelliové (s. 68n) nepřekračují rámec toho, co je již obecně uznáváno (např. logoterapie jako podnětný nástroj k rozvíjení pastýřské služby, obohacení doprovázejících o nové podněty a pohledy...).

Autorka nevyužila některou dostupnou literaturu v českém jazyce, která se jejímu tématu věnuje a je odbornou veřejností hodnocena jako důležitá, mezi jinými

Marie Opatrná, *Klinická pastorační péče jako součást celkové péče o pacienta*. Doktorská disertační práce. Univerzita Karlova v Praze, 1. LF, 2007. (dostupná přes repozitář UK)

Miloš Raban, *Duchovní smysl člověka dnes. Od objektivního k existenciálnímu a věčnému* (Praha 2008)

Jolana Poláková, *Možnosti transcendence* (Praha 1996); *Perspektiva naděje* (Praha 1995)

J. Křivihlavý a S. Kaczmarczyk, *Poslední úsek cesty* (Praha 1995)

J. Křivohlavý, *Psychologie smysluplnosti života. Otázky na vrcholu života* (Praha 2006)

Peter Tavel, *Smysl života podle Viktora Emanuela Frankla* (Praha/Kroměříž 2007)

Anne-Mei Theová, *Paliativní péče a komunikace* (Brno 2007) a jiné publikace Společnosti pro odbornou literaturu.

Jazykové a stylistické zpracování práce je dobré.

Přes uvedené výhrady hodnotím práci jako **velmi dobrou (2)**.

V Praze dne 29.08.2015

Mgr. Pavel Kolář, Th.D.